

Līvānu novads

Teksts: Ilga Rutka, foto: Indra Artemjeva

Prāta vētra Līvānos

Sagadījās tā, ka ceturtdienas novakarē ierados Līvānos baudīt to skaisto skatu, kas paveras pie Latgales mākslas un amatniecības centra – tādu miera ostu reti pameklēt. Līvānu stikla muzejs, pats Līvānu novada TIC savā atsevišķā ēkā, cepļa iekraušana un kurināšana, senas pārceļtuves apmeklējums – tas mums bija kā bonuss. Apmetāmies Līvānu viesnīcā „Gamma”, diezgan neveiksmīgi, jo garāmbraucošie vilcieni (5 sliedes) nekādu klusu naktsmieru nerada.

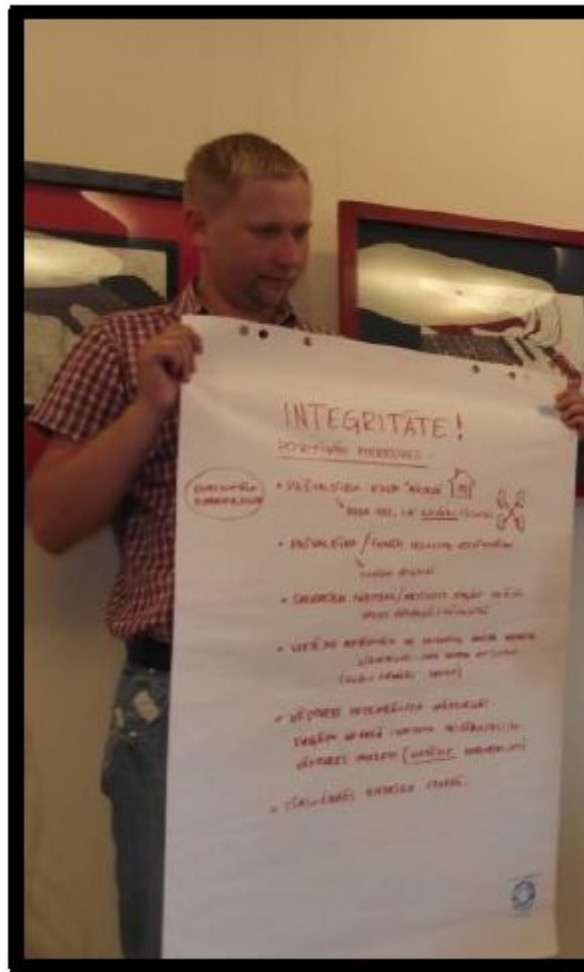
Bijām iedalīti Līvānu grupā par INTEGRITĀTI – kā mēs komunicējam kopienā un ar ārpusauli, kādu tēlu veidojam, tā ir dzīvesvide. Visu laiku bija priekšstats, ka integrēt var latviešus / krievus/ cittautiešus. Nekā nebija, moderatore Marika sapakoja tēmu pavisam interesantā veidā: sadarbība, apvienošanās, pievienošanās, tuvināšanās, sasaistīšana, satuvināšanās, iekļaušanās, papildināšana, saskaņošana, augšana.

Te mēs visi pieklusām. Mūsu īpašais viesis – Anitra Tooma (1. attēls) kļiedēja mūsu pārdomas ar saviem sulīgajiem piemēriem – kā 2 gadus mācījusi Iļģuciema cietuma iemītniecēm adīt (Ha, labprātīgi gājusi cietumā!), kā Valentīna Dolmane Jaunpiebalgā uztur Tautskolu, ka dialekts arī ir liela vērtība un viņai pietrūka īsta latgaliešu valoda Parlamenta darbā, kā vēlāk atzinās vadītāji Valdis un Valija, ka bijusi tāda ķecerīga doma. Anitra ļoti uztraucās, ka nav kas viņai iemāca iesiet izkapti kātā – uzasināt viņa protot, bet „tik vien lūdzu tautu dēlu...” Tāpat – kas būs Latvijas lauki bez dabīgām, ziedošām pļavām. Mēs esam aizrāvušies ar „noglancēšanas māniju” un piemirstam vērtīgas lietas. Un ar mums manipulē – tai pašā vēju ģeneratoru sakarā, uzskatot mūs par vientiešiem. Un tāda sajūta, ka esam nocīnījušies un ārā netiekam.

Moderatore Marika mudināja mūs domāt labos piemērus par kopienas dzīvesveidi: sociālā + ekonomiskā +dabas mijiedarbību, vēstures +mūsdienu skatījums, kā mēs sadarbojamies gan vertikālā, gan horizontālā virzienā. Svarīga ir saskaņa starp vārdiem un darbiem, aktivitāti.

1.attēls. Anitras Toomas stāsts

2.attēls. Dmitrijs Usins, Sanita Pundiņa

Labo darbu piemēri mūs uzmundrināja: pašvaldība iedeva māju, saimniekojiet. Ir dzirdēti līdzīgi varianti, arī mūsu pusē Aucē. Tad piepildām šo māju- teātris, projektu grupa +grāmatvedība, interešu grupu nodarbības, valodu apmācības u.c. Labs piemērs bija jaunievēlētais deputāts no NVO vidus (2. attēls). Cits rosinošs piemērs, ka sievas noada 700 zeķu pāru, interesenti tās pārdod Dānijā un par iegūtajiem līdzekļiem biedrība iegādājas dzīvokli, kurā veic aktivitātes savā biedrībā – mazgā veļu, šūšanas apmācība, pulciņi u.c. Rugāju novada Lazdukalnos z/s ilgu gadu kolekcionējusi senus darba rīkus, audumus, iekārtas un izveidoja vērtīgu un neparastu privātkolekciju. Skatīju to kādus gadus atpakaļ, tagad iespaidīgāka. Un puķes, apkārtnē sakopta – tā ir vēstures saite ar mūsdienām! Skolu jaunatnei tur ir ko pasvīst – noteikt ko / kam / kā pielietoja attiecīgo darba rīku. Arī mazpulku organizācijas valstī daudz dara, lai nepazustu aizmirstībā senie amati. Vēsturiskās liecības ir jābūt saglabāt un prezentēt – to neprot vecie cilvēki, bet jaunatnei tas ir prestižs pienākums. To varētu sludināt kā studentu prakses darbu tēmas / bakalauru / maģistru darbi varētu tikt izstrādāti. Par horizontālo sadarbību runājot, tāds vietēja mēroga tīkls jau tiek veidots, kaut pašvaldību mājas lapās un tad jāskatās – kur tas ir statistiski nemainīgs un kur papildinās, ir atgriezeniskā saite u.t.t.

Vispār jau bēdīgi, mēs nezinām

1. Ko dara valsts mēroga organizācijas, piem. LLSA (Latvijas Lauku Sieviešu asociācija), Piļu un muižu asociācija;
2. Ja nav NVO centra, tad koordinācijas nekādas (piem. Dobeles novads),
3. Svarīgi satikties, svinēt svētkus – novadā katru gadu ir sieviešu klubu saiets janvāra beigās,
4. Domubiedru kopa internetā – aktīvi strādā,
5. Video par aktuālo Tev – un to uzņem jaunieši un prezentē,
6. Veikto projektu prezentācija un kopīga pasēdēšana.

Tika nosaukta arī grupas Borowa MC darbība, kopienu fondu pieredze. Ļoti veiksmīgs piemērs ir Podnīku skolas izveide un popularizēšana (arī ceplis Līvānos). Tika minēta interesanta pieredze par kopienu dārziem Mežaparkā – jau sena sadarbība dārzkopības jomā. Tāpat tika atzīmēts mecenāta atbalsts, piem., slavenais novadnieks, advokāts A. Grūtups savai dzimtai pilsētai Dobelei nofinansēja kāpņu restaurēšanu Dobeles pilsdrupās un Dobeles baznīcas ārpuses krāsošanu un lietus notekcauruļu atjaunošanu. Veiksmīgo pašvaldības un NVO sadarbību un darbu deleģēšanu redzējām Līvānu „Baltās mājas” darbībā – pēc ugunsgrēka atjaunota, pielāgota sociālās palīdzības pakalpojumu sniegšanā un aktīva projektu rakstītāja / realizētāja. Cik kvalitatīvi un atbildīgi ir cits jautājums.

Mūs viesmīlīgi uzņēma Latgales mākslas un amatniecības centrā, iepazīnāties ar vēsturisko ekspozīciju „Amatnieki Latgalē 19. – 20.gs.” sīki par amatiem, cimdiem, kas jaunām meitām jāsaada pūram, kādam mērķim katrs pāris domāts, tāpat petardes – īpaši apavi darbam. Izstādē, kas veltīts dziesmu svētkiem – tautisko brunču adījumi, ceļā uz centru mūs saistīja pilnīgi svaigas, lielas latvju zīmes kokā (tās iepriekšējā vakarā nebija) un Līvānu stikla muzejs jaunā piebūvē. Konferenču zālē mūs gaidījasvinīgas vakariņas ar vietējo gardumu klimpas ar biežpienu īpašā mērcē – gardi gan. Un skats uz Daugavu!

Grupa nakšņoja Jersikas pamatskolas internātā. Vēl bijušas sarunas pie ugunsкура, bet mēs devāmies uz savu „Gammu”. Nākamās dienas rītā Līvānu grupa stādīja ozolu Nākotnes Ozolu ciemā – esot bijis interesanti, pat zāli likuši pļaut. Re, tad jau Anitra varēja sarunāt to izkapti iesiet! Pamesta ciema iedzīvotāji izdomājuši kā uz citiem paskatīties – veidot Nākotnes ozolu parku. Brauc kāzinieki, vēl par godu kādiem svētkiem, tad Latvijas Pirmais Lauku parlaments bija kā radīts, lai to atzīmētu ar iestādītu ozolu Nākotnes parkā. Re, būs jābrauc apraudzīt pēc gadiem, tajā 2015. Nosolījušies arī apliet un uzraudzīt.

Preiļos mūs sagaidīja speciāli mums noorganizēts „Labo lietu, ideju un pieredzes tirgus”. Vietējie ļoti brīnījās par izvēlēto laiku un neredzēto piedāvājumu – tādas lietas, neredzētas! Un tad vēl atraktīvā intervētāja, kas par pārdodamo lietu mācēja pat vairāk pastāstīt, kā dažs kautrīgais pārdevējs.

Grupās darbs mūs bija satuvinājis. Un kad Marika zālē lika grupai piecelties, darījām to stipri azartiski. Un paši piesakāmies strādāt!

Pazīstot mūsu vadības komandu, viss izdosies. Lai veicas!